

1 Δεκεμβρίου 1821

Οι πληρεξούσιοι στο Άργος

Στα τέλη του φθινοπώρου του 1821, η ελληνική επανάσταση είχε στεριώσει στα νησιά, τη Ρούμελη και τον Μοριά. Οι αντικειμενικοί στόχοι της Φιλικής Εταιρείας είχαν επιτευχθεί. Εκείνο, που χρειαζόταν πια, ήταν η πολιτική οργάνωση και η διοίκηση των απελευθερωμένων περιοχών. Οι Φιλικοί και οι επαναστάτες δεν είχαν μπει προεπαναστατικά σε τέτοια θέματα, ακριβώς για να μη δημιουργηθούν φατρίες και ανταγωνισμοί. Κάποιοι, όμως, έπρεπε να διοικούν. Ο Δημήτριος Υψηλάντης κι ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης έβαζαν επιτακτικά το ζήτημα.

Από την πλευρά τους, οι κοτζαμπάσηδες κι οι παραδοσιακοί πρόκριτοι δίσταζαν να προχωρήσουν σε εκλογές για την ανάδειξη κυβέρνησης, καθώς τα δημοφιλή ονόματα εκείνης της εποχής ανήκαν σ' αυτούς που πολεμούσαν. Καθυστερούσαν, ώσπου να μπορέσουν να ελέγξουν και πάλι την κατάσταση και να σιγουρευτούν πως θα την ξαναπάρουν στα χέρια τους. Έτσι κι αλλιώς, ο πολύς κόσμος αυτούς γνώριζε ως πολιτικούς ηγέτες. Όμως, η λαϊκή πίεση ογκωνόταν. Στις απελευθερωμένες περιοχές άρχισαν να εκλέγονται οι πληρεξούσιοι, που θα τις εκπροσωπούσαν σε μian εθνοσυνέλευση.

Οι παραδοσιακοί πρόκριτοι συσπειρώθηκαν γύρω από τον κοτζαμπάση της Μάνης Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη (1765 - 1848). Τον είχαν διορίσει οι Τούρκοι από το 1816 με ενέργειες του Σουκιούρ μπέη που δεν ήταν άλλος από τον εξισλαμισμένο ξάδερφο του Πετρόμπεη και γιο του Σκυλογιάννη Μαυρομιχάλη. Ο Πετρόμπεης βρήκε αφοσιωμένο σύμμαχο τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο (1791 - 1865) που γύρισε από το εξωτερικό στο Μεσολόγγι μόλις ξέσπασε η επανάσταση και αναδείχτηκε πολιτικός ηγέτης στη Δυτική Ελλάδα.

Στις 11 Οκτωβρίου (1821), έφτασαν στο Άργος οι πρώτοι πληρεξούσιοι. Έρχονταν από την Ύδρα. Μαζεύτηκαν και οι Πελοποννήσιοι. Ο Πετρόμπεης καθυστέρησε. Όταν οι

πληρεξούσιοι απείλησαν πως θα πάρουν τα όπλα, ο Μανιάτης κοτζαμπάσης αναγκάστηκε να ορίσει την 1^η Δεκεμβρίου ως μέρα έναρξης των εργασιών της εθνοσυνέλευσης αλλά φρόντισε να συνεννοηθεί έγκαιρα με τον Μαυροκορδάτο.

Η πρώτη εθνοσυνέλευση ξεκίνησε την 1^η Δεκεμβρίου του 1821, στο Άργος. Δεν προχώρησε, όμως. Από την αρχή διαπιστώθηκε πως οι Στερεοελλαδίτες πληρεξούσιοι έλειπαν. Τους καθυστερούσε σκόπιμα ο Μαυροκορδάτος αλλ' αυτοί που βρίσκονταν στο Άργος, δεν το γνώριζαν. Μετά από θελλώδη συζήτηση, υπερίσχυσε η πρόταση του Πετρόμπεη: Η συνάθροιση ονομάστηκε Πελοποννησιακή Συνέλευση με περιορισμένες αρμοδιότητες. Πάντα με προτάσεις του Μαυρομιχάλη, η συνέλευση προχώρησε στην εκλογή Πελοποννησιακής Γερουσίας. Πρόεδρος της γερουσίας εκλέχτηκε ο Δημήτριος Υψηλάντης. Το λαϊκό αίσθημα ικανοποιήθηκε. Όμως, η προεδρία ήταν αξίωμα χωρίς αντίκρισμα, αφού η γερουσία δεν είχε ουσιαστικές αρμοδιότητες. Σύντομα, θα την υποκαθιστούσε η εθνοσυνέλευση, όπου οι πρόκριτοι θα επέβαλαν τη θέλησή τους. Με τον Δημήτριο Υψηλάντη πρόεδρο της Βουλής.

1821: Η Δομινικανική Δημοκρατία που περιλάμβανε τα δύο τρίτα του ανατολικού μέρους του νησιού Ισπανιόλα της Καραϊβικής, κηρύσσει την ανεξαρτησία της από την Ισπανία.

1825: Πεθαίνει ο Αλέξανδρος Α' της Ρωσίας, τσάρος από το 1801. Νίκησε τον Ναπολέοντα όταν ο τελευταίος εισέβαλε στη Ρωσία το 1812, ενώ το 1815 πρωτοστάτησε στη δημιουργία της Ιερής Συμμαχίας. Υπουργός του των Εξωτερικών ήταν ο Ιωάννης Καποδίστριας και υπασπιστής του ο Αλέξανδρος Υψηλάντης. Είχε γεννηθεί το 1777.

1826: Ο φιλέλληνας Φαβιέρος σπάει τον τουρκικό κλοιό κι ανεβαίνει με ενισχύσεις στην πολιορκημένη ακρόπολη της Αθήνας.

1893: Από το βήμα της Βουλής, ο πρωθυπουργός Χαρίλαος Τρικούπης αναγγέλλει: «Κύριοι, δυστυχώς επτωχεύσαμεν».

1925: Η Γαλλία, το Βέλγιο και η Γερμανία υπογράφουν τη συνθήκη του Λοκάρνο που εξασφάλιζε την ειρήνη και τα σύνορα στην Ευρώπη, με ακρωτηριασμό της Γερμανίας. Τους όρους της εγγυήθηκαν η Βρετανία και η Ιταλία.

1973: Πεθαίνει ο πρώτος πρωθυπουργός του Ισραήλ, Ντέιβιντ Μπεν Γκουριόν. Ήταν στην πρωθυπουργία κατά τις περιόδους 1948 - 1953 και 1955 - 1963. Είχε γεννηθεί το 1886.

1988: Η Μπεναζίρ Μπούτο γίνεται η πρώτη γυναίκα ηγέτης μουσουλμανικού κράτους, καθώς ο πρόεδρος του Πακιστάν, Γκούλαμ Ισάκ Κχαν, της αναθέτει την εντολή να σχηματίσει κυβέρνηση.

1995: Οι πρεσβευτές του NATO επιλέγουν ομόφωνα τον Ισπανό υπουργό Εξωτερικών Χαβιέ Σολάνα ως νέο γραμματέα της συμμαχίας.

2008: Οι μοναχοί της Μονής Βατοπεδίου εκλέγουν τον Γερμανό στη θέση του Εφραίμ, από τον οποίο το πατριαρχείο αφαίρεσε τις διοικητικές αρμοδιότητες.

2009: Τίθεται σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβόνας, με την ανάληψη των καθηκόντων του πρώτου προέδρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Βέλγου Χέρμαν Βαν Ρόμπεϊ, και της υπουργού Εξωτερικών της, Βρετανίδας βαρόνης Κάθριν Αστον.

2018: Σε ηλικία 94 χρόνων, πεθαίνει ο Τζορτζ Μπους ο πρεσβύτερος, πρόεδρος των ΗΠΑ την τετραετία 1989 - 1993 και πατέρας του επίσης προέδρου των ΗΠΑ, Τζορτζ Μπους του νεότερου. Είχε γεννηθεί στις 12 Ιουνίου 1924.

Η 1^η Δεκεμβρίου στον πολιτισμό

1 Δεκεμβρίου 1521

Πεθαίνει ο πάπας Λέων Ι΄

Γιος του Λαυρέντιου των Μεδίκων, του Μεγαλοπρεπή, ο Τζιοβάνι των Μεδίκων γεννήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου του 1475, στη Φλωρεντία. Στα 1513, εκλέχτηκε πάπας με το όνομα Λέων Ι΄. Ενστερνίστηκε το πνεύμα της Αναγέννησης, ξόδεψε πολλά χρήματα για τον εξωραϊσμό της Ρώμης και δυνάμωσε την κοσμική εξουσία του πάπα, διορίζοντας σε κάθε νευραλγική θέση συγγενείς του και εξοντώνοντας αντιπάλους. Έκανε τη Ρώμη κέντρο της ευρωπαϊκής κουλτούρας και κάλεσε σ' αυτήν τον Μιχαήλ Άγγελο, που φιλοτέχνησε εκεί μερικά από τα αριστουργήματά του. Όμως, οι πόλεμοι, τα έργα και η προστασία των καλλιτεχνών άδειασαν τα ταμεία. Συμφώνησε με τον επίσκοπο Μαγεντίας και του εκχώρησε το δικαίωμα να πουλά συγχωροχάρτια στους Γερμανούς. Η συμφωνία ήταν για οχτώ χρόνια με τα κέρδη μισά - μισά. Η επιχείρηση πήγαινε θαυμάσια και οι δυο συνεταιρείοι θησαύριζαν, καθώς ποτέ δεν έλειπαν οι αφελείς που πίστευαν πως μπορούσαν να εξαγοράσουν την άφεση αμαρτιών και να εκπορθήσουν έτσι την πύλη του παραδείσου. Το κακό είχε παραγίνει, στα 1517, όταν ο μοναχός Μαρτίνος Λούθηρος πολέμησε την εισπρακτική πρακτική. Στα 1520, ο Λέων τον αφόρισε. Πέθανε την 1^η Δεκεμβρίου του 1521 και δεν πρόλαβε να δει τη δυτική εκκλησία, χάρη στον Λούθηρο, να χωρίζεται σε καθολικούς και διαμαρτυρόμενους.

1761: Γεννιέται η Μαντάμ Μαρία Τισό (Μαρία Γκρόσολτζ). Έγινε διάσημη με τα κέρινα πρόσωπα που έφτιαχνε, τα οποία απεικόνιζαν τους νεκρούς ήρωες της Γαλλικής Επανάστασης. Αργότερα πήγε στη Βρετανία όπου έστησε μόνιμη έκθεση κέρινων ομοιωμάτων συγχρόνων της προσωπικοτήτων.

1906: Ανοίγει στο Παρίσι ο «Όμνια Πάθε», ο πρώτος στον κόσμο κινηματογράφος που στεγάστηκε σε κτίριο κτισμένο αποκλειστικά και μόνο γι' αυτό τον σκοπό.

1935: Γεννιέται ο Αμερικανός κωμικός και συγγραφέας Γούντι Άλεν (Άλεν Κόνιγκσμπεργκ). Μεταξύ των έργων του είναι τα «Παίξε το πάλι Σαμ», «Μανχάταν» και «Άνι Χολ».